

Kongsberg Arbeiderparti – forslag til økonomi- og handlingsplan 2025-2028

Kongsberg Arbeiderparti legger fram sitt forslag til budsjett 2025 med sentrale prioriteringer som vi mener vil bli viktige for Kongsberg framover.

Store omstillinger og samfunnsendringer preger den tida vi er inne i og dette stiller krav til at vi klarer å omstille kommunen til å møte de nye utfordringene. Demografiske endringer krever at vi tenker nytt og satses på innovasjon og utvikling, ikke bare kutt og nedleggelse. Innovasjon må skje innenfor de rammene kommunen har. Dette omfatter både omstilling av kommunen som organisasjon men også i og på tvers av de ulike sektorene. Sammenliknet med tidligere år har Kongsbergs situasjon endret seg dramatisk; der man tidligere kunne beregne omdisponering av ekstra midler, må man nå se hvilke tiltak som skal kuttes minst.

De økonomiske rammene vi må forholde oss til gir svært begrensede muligheter for økonomiske omdisponeringer. Da må vi tørre å ta nødvendige grep og samtidig klare å prioritere slik at de mest sårbare gruppene i samfunnet ikke rammes. Kommunen har lite å hente på å kutte i forebyggende arbeid – det er viktig at disse bevares og evt videreutvikles der det er mulig.

Samtidig må vi ikke glemme at Kongsbergindustrien er i vekst, og en satsing på nærings- og byutvikling er viktig for å kunne møte industriens behov for kompetanse og arbeidskraft. Kommunen har en formidabel oppgave i å få flere til å velge å bosette seg i kommunen. Vi har arbeidsplassene, men mangler folka, og altfor mange velger å pendle inn til Kongsberg hver dag. Det må satses på utvikling og man må tørre å tenke nytt i alt fra næringsstruktur og regionale samarbeid til arbeid med reguleringsplaner. Dette ivaretas i vårt budsjett gjennom en rekke verbalpunkter.

Arbeiderpartiet er opptatt av at vårt budsjett for 2025 skal i balanse. Samtidig er vi ikke i mål for 2026-28. Det hersker også fremdeles stor usikkerhet knyttet til fremtidige kutt og endringer i oppvekstsektoren og i eventuelle økte statlige rammeoverføringer for de kommende årene. Dette er synliggjort i tallmaterialet og i verbalpunktene.

Kvalitet i Oppvekst

Kongsberg står overfor krevende strukturendringer i oppvekstsektoren. Kommunen har en overkapasitet på 1200 skoleplasser. I budsjettforslaget ligger det inne kutt som følge av strukturendringer og skole/barnehagedleggelser. Det kan virke dramatisk. Gode skoler og barnehager er viktig for å ivareta utviklingen hos våre aller yngste innbyggere, og det er et viktig insentiv for å få folk til å bosette seg i kommunen. Det må satses på kvalitet slik at alle barn og unge i Kongsberg får et godt skoletilbud, og slik at lovpålagte oppgaver ivaretas. En nedskalering av antall plasser er imidlertid nødvendig og nedleggelse som følge av dette er ikke til å unngå.

Samtidig har Kongsbergskolen noen viktige tiltak som sikrer ivaretagelse av de mest sårbare elevene og en alternativ opplæringsarena, som ikke bør kuttes men heller styrkes.

Arbeiderpartiet foreslår:

- Kongsberg kommune opprettholder tilbudet for klasse 10F på Vestsiden ungdomsskole («Villa Ro»)
- Kongsberg kommune opprettholder tilbudet for Naturskolen, og vurderer om tilbudet kan styrkes gjennom overtakelse av andre oppgaver.

- Det avsettes 1,5 mill fra statlige midler til tiltak for styrking av mottaksskolene og overføring av nye elever i forbindelse med strukturendringer og nedleggelse.

Forebygging og attraktivitet gjennom Kultur og velferd

Kommunen vår har en høy andel av barn og unge som deltar i organisert aktivitet. Samtidig har det vært en nedgang i deltakelse i frivilligheten etter pandemien. Da er det viktig at støtten til frivillige lag og foreninger ikke kuttes! Gjennom å opprettholde støtten til lag og foreninger bidrar vi til at innbyggere i alle aldre får et meningsfylt liv, og at mange sårbare barn og unge ikke faller utenfor. Tiltak som sommerskolen og musikkterapi har ventelister, og må få gode vilkår også i årene som kommer. Kongsberg har et rikt kulturliv med flere festivaler som bidrar til attraktivitet og identitet. Disse er blant annet avhengig av kommunal støtte for å kunne generere fylkeskommunal og statlig støtte. Arbeiderpartiet mener derfor det er viktig at disse kulturtiltakene fortsatt står på prioriteringslista og vil begrense foreslåtte kutt.

Arbeiderpartiet foreslår:

- Støtten til Musikkterapi, Sommerskolen og litteratur i bibliotek opprettholdes som i dag.
- Støtten til frie og faste kulturmidler kuttes med maksimum 5% - ikke 25% som i budsjettforslag fra kommunedirektøren.

Kongsberg som et aldersvennlig samfunn

Kommunen har en viktig rolle som en fasilitator for utvikling av gode og aldersvennlige samfunn for alle aldersgrupper. Dette innebærer også nytenking og tilrettelegging. Kongsberg skal satse på å bygge bomiljøer for flere typer boformer, slik at flere eldre kan bo hjemme eller i bofellesskap sammen med andre. I tillegg blir satsingen på nytt sykehjem viktig de kommende årene. At kommunen har satsset på økt grunnbemanning og tiltak for å senke sykefraværet er positivt og helt nødvendig, og dette arbeidet må det bygges videre på.

Det forebyggende arbeidet for eldre må ivaretas. Lavterskeltilbudene ved Peckels Gate 9 og Nymoensenteret må opprettholdes. Støtten til Åpent verksted er i kommunedirektørens budsjett foreslått kuttet fra og med 2026 – tilbudet er viktig og sentralt for mange brukere og bør bevares. Organisering av og støtte til dette tilbudet bør derfor vurderes på nytt ved budsjettbehandlingen høsten 2025.

Arbeiderpartiet foreslår:

- Kutt i lavterskeltilbudene begrenses til 0,5 årsverk. Tilbudet ved Peckels gate 9 og Nymoensenteret opprettholdes.
- Støtten til praktisk bistand for de med inntekt under 2G opprettholdes.
- Åpent verksted vurderes på nytt for 2026-2028.

En kommune i omstilling – Stab og støtte/Felleskapittel

Kongsbergsamfunnet står midt i komplekse utfordringer. Ikke bare må kommunen gjøre tøffe prioriteringer og kutt i årene som kommer – det må også tenkes nytt og jobbes innovativt med å løse de store samfunnsutfordringene. Vi mener at dette løses best ved at vi i fellesskap med brukere, ansatte, innbyggere og andre premissleverandører finner ut hva som fungerer og hvor det glipper, for å sikre at vi sammen klarer å utvikle nye løsninger.

De økonomiske rammene vi må forholde oss til gir svært begrensede muligheter for økonomiske omdisponeringer. For å kunne beholde ovennevnte tiltak må det innspareng til på andre områder. Kongsberg kommune driftes allerede rimelig sammenliknet med andre kommuner i samme KOSTRA-gruppe og det er begrenset hvor mye det er fornuftig å kutte. Samtidig bør det være mulig å se på en total omstilling av kommunen, hvor både organisering, ledelse og effektivisering av stab og drift inngår – og i en slik prosess kunne foreta ytterligere kutt utover de foreslåtte besparelsene på 1,4 mill fra kommunedirektøren.

Arbeiderpartiet foreslår:

- En reduksjon gjennom omstilling i stab og støtte på 3,5 mill.
- En reduksjon av støtten til Felleskirkelig råd på 2 mill. Vi støtter flertallspartiens forslag om at forvaltning og stell av gravlund underlegges Kongsberg kommune v/Park og idrett.

Kommunedirektørens forslag fremmes med følgende endringer:

Budsjettet forutsetter de samme innsparinger som det ville blitt dersom strukturendringer som i Kommunedir forslag hadde blitt vedtatt; (innebærer nedleggelse av Kragsgate bhg, Jondalen skole, Berg skole, Wengersborg skole)

		KDir:				Kbg Ap:				
		2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	
O	Beholde Klasse 10F, Vestsiden U. skole	-2 200	-2 200	-2 200	-2 200	0	0	0	0	
O	Beholde Naturskolen, omstilling til andre oppgaver	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	0	0	0	0	Verbal
O	Omstilling for mottaksskoler ved skolenedleggelse	0	0	0	0	2 000	0	0	0	Verbal
H	Lavterskeltilbud til eldre – redusere kutt	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-500	-500	-500	-500	Verbal
H	Åpent verksted - beholde kommunal støtte i planperioden	0	-671	-1 371	-1 371	0	-671	-671	-671	Verbal
H	Beholde støtten til praktisk bistand til de med inntekt u 2G	-600	-600	-600	-600	0	0	0	0	
K/V	Frie tilskudd, kultur - reduksjon	-1 186	-1 186	-1 186	-1 186	-237	-237	-237	-237	Verbal
K/V	Faste tilskudd, kultur – reduksjon	-1 378	-1 378	-1 378	-1 378	-275	-275	-275	-275	Verbal
K/V	Litteratur, Biblioteket	-43	-43	-43	-43	0	0	0	0	
K/V	Sommerskolen	-125	-125	-125	-125	0	0	0	0	
K/V	Musikkterapi	-40	-40	-40	-40	0	0	0	0	
Stab	Omstilling	0	0	0	0	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500	
FK	Felleskirkelig råd	0	0	0	0	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	Verbal
FK	Tøybleier	0	0	0	0	-40	-40	-40	-40	
	Ekstra tilskudd staten (ikke budsjettet)					-22 000	-22 000	-22 000	-22 000	
	Avsetning til kommunestyrets disposisjonsfond					26 552	29 223	29 223	29 223	Verbal
	Investeringsbudsjett KKE	3 000	0	0	0	-3 000	0	0	0	

Verbalpunkter:

Omstilling og endring

- For å skaffe økonomisk handlingsrom skal det gjøres en gjennomgang av hele kommuneorganisasjonen med tanke på omstilling. Målet må være effektivisering og målrettet ressursbruk, hvor samarbeid og synergier på tvers av sektorer, samt økt bruk av frivillighet skal vektlegges.

- Kommunen skal aktivt jobbe med å utvikle gode prosesser i komplekse saker knyttet til de store samfunnsutfordringene. Det skal sikres gode og åpne prosesser som ivaretar bred involvering av brukere, premissleverandører og andre berørte **før** saken kommer til politisk behandling.
- Rekruttere og beholde dyktige ansatte blir en viktig oppgave i årene som kommer. Kommunen skal ivareta sitt arbeidsgiveransvar på en god måte og bidra til å være en attraktiv arbeidsgiver, også i krevende økonomiske tider. De ansatte er en ressurs det må investeres i, gjennom arbeidsmiljøtiltak, medvirkning og kompetanseheving.
- Kommunen bør i prinsippet prioritere å levere gode tjenester til innbyggerne, framfor å sette midler på fond. Oppbygging av et større fond er ikke et mål i seg selv, men de ekstra rammeoverføringene Kongsberg mottar fra Staten i 2025 og energiselskapet Å Energi settes av i til et disposisjonsfond for å sikre en krevende omstilling, inntil kommunen har fått kontroll på økonomien.

Industri- og næringsutvikling

- Kongsbergindustrien har stort behov for arbeidskraft og kommunen må ha ambisjoner som imøtekommer dette behovet. Kongsberg skal ta opp igjen ambisjonen om en 2% årlig vekst i innbyggertall i årene som kommer, og jobbe aktivt for at dette målet oppfylles.
- Kongsberg kommune skal jobbe for en mer variert næringsstruktur for å tiltrekke seg såkalte «partnerarbeidsplasser». Dette skal vektes i kommunens næringsarbeid.
- Kommunen skal gjøre en gjennomgang av krav til utredninger i private reguleringsplaner, med mål om å forenkle og effektivisere reguleringsprosessene.
- Kongsberg skal jobbe for et sterkere regionalt samarbeid i aksene mot Oslo; (Notodden) – Kongsberg – Øvre Eiker – Drammen.
- Kommunen skal tilrettelegge for planlegging av et studenthotell for korttidsstudenter ved USN og Fagskolen i Viken.

Oppvekst

- Naturskolen skal opprettholdes og en styrking av tilbudet skal vurderes. Naturskolen ivaretar allerede opplæring i livredning. Kommunen skal vurdere om Naturskolens tilbud kan styrkes gjennom å overta noen av de lovpålagte oppgavene som alternativ opplæringsarena.
- Utviklingen i barnehagesektoren må følges tett. Inntil konsekvensene av de foreslåtte tiltakene rundt nedskalering i sektoren foreligger, skal kommunen avvente nedleggelse av flere kommunale barnehager.
- Det øremerkes midler fra det ekstra rammetilskuddet fra Staten til omstilling i forbindelse med ny skolestruktur; til å forberede mottaksskoler på strukturendringer og mottak av flere elever.
- Midlene i statsbudsjettet satt av til økt bemanning til SFO og barnehage øremerkes til dette i Kongsberg.

Kultur og velferd

- Kongsberg har et rikt kulturliv og flere festivaler. Kultur og idrett er viktig for store deler av befolkningen i Kongsberg kommune, med en høy andel av barn og unge som deltar i organisert aktivitet. Frivillige lag og foreninger spiller en svært viktig rolle og bidrar til en attraktiv og levende by. Kutt i støtte til frie og faste tilskudd skal minimeres og Kongsberg kommune skal jobbe for at kulturliv og idrett fremdeles har en sentral og prioritert plass i kommuneøkonomien gjennom å tilstrebe en økning av støtten igjen fra 2025.

Helse og omsorg

- Kommunen skal aktivt planlegge for aldersvennlige bo- og nærmiljøer i nye og aktuelle utbyggingssaker, og i tråd med Temaplan for «Leve hele livet».
- Det tidligere høyskolebygget på Raumyr skal vurderes i sammenheng med utredning av lokasjon for et framtidig nytt sykehjem.
- Kommunen skal satse videre på Tørn-prosjektet og sikre at erfaringene man gjør seg overføres til andre, relevante sektorer i kommunen.
- Kommunen skal jobbe for en mer aktiv bruk av frivilligheten i det forebyggende arbeidet for Helse og omsorg.

KKE

- Kongsberg Kommunale Eiendom er under utredning. Investeringer til nybygg for KKE på 3 mill. skal avventes til vedtak er gjort rundt organisasjonsform, eiendomsportefølje og eiendomsstrategi.